

Uniformsbestemmelser for Sjøforsvaret

SAP – 7 2013

Forkortet utgave for internett

Innholdsfortegnelse

1 Generelt	3
2 Uniformsantrekk.....	4
3 Gradstegn, merker, tegn og utstyr	23
4 Illustrasjoner.....	28

1 Generelt

Uniformsbestemmelsene gir regler om korrekt sammensetting og bruk av Sjøforsvarets uniformsantrekk, både nasjonalt og internasjonalt. Bestemmelsene inneholder også regler for hvilke merker og tegn som kan bæres på de forskjellige uniformsantrekkene og hvordan disse skal bæres.

Uniformsbestemmelsene gjelder for og skal følges av alt personell som bærer Sjøforsvarets uniformer og dertil hørende uniformsartikler.

Bestemmelsene i dette punktet inneholder generelle bestemmelser som er spesifikke for Sjøforsvaret, og kommer som et supplement til *"Bestemmelser om felles uniformsregler i Forsvaret"*.

1.1 Militær uniform

1.1.1 Generelle regler for bæring av uniform

Uniformseffekter skal være av fastsatt modell og vel tilpasset brukeren.

Uniformen skal være velholdt, ren og ikke merkbart nedslitt. Samme krav stilles også til distinksjoner, tjenestefelttegn (M), båndstriper o.l. Sko og støvler skal være blankpusset og i god stand.

Båtlue bæres på skrå over mot høyre, slik at luens underkant er 2,5 cm over høyre øye. Når lue bæres, skal håret være skjult under luekanten i pannen.

Når T-skjorte bæres under hvit uniformsskjorte skal den være ensfarget hvit.

1.1.2 Lettelser i antrekk

Ved tjeneste innendørs i land, og under le om bord er det anledning til lettelser i antrekket som beskrevet nedenfor. Ordningen kan reguleres lokalt av skips- og avdelingssjefer i tråd med disse uniformsbestemmelsene og Sjøforsvarets tradisjoner.

- For befal og vervede som bærer tjenesteantrekk kan jakken / genseren tas av.
- Korrekt antrekk er da langmet skjorte, skulderdistinksjoner og slips.
- For gaster som bærer tjenesteantrekk kan jumper / genser tas av.
- Korrekt antrekk er da blå og hvitstripet T-skjorte eller blå feltskjorte.
- For personell som bærer Lett felt (alle farger) eller Feltantrekk 1 kan jakke / genser tas av.
- Korrekt antrekk er da T-skjorte eller feltskjorte i tilhørende farge.
- Navneskilt kan bæres til lettelse av alle kategorier dersom dette er hensiktsmessig.

1.1.3 Bruk av paraply til uniform

Det er ikke tillatt å benytte paraply til uniform.

1.2 Spørsmål/kontakt

Ved spørsmål knyttet til heraldikk, uniformer, medaljer, merker og tegn i Sjøforsvaret kontakt:

Kommandørkaptein (P) Arild Breistein (abreistein@mil.no)

2 Uniformsantrekk

2.1 Uniformsantrekk befal

Tjenesteantrekk 1 (T 1) (Service Dress – Formal)

Befal

Antrekk

Jakke, mørkeblå (M).
Bukse (M).
Belte, sort, lær (M).
Skjorte, hvit, langermet (M).
Slips, sort (M).
Sko, sorte (M).
Sokker, sorte.
Lue, skygge, befal (M).

Spesielt for kvinner

Skjørt, mørkeblå (M).
Sko, pumps, sorte (M).
Støvletter, høye, kvinne, sorte.
Strømper, beige, nøytrale.
Kvinner kan benytte antrekk som bestemt for menn (dvs. bukse, sko og sokker) unntatt ved anledninger av formell eller representativ art.
Kvinner kan bruke høye støvletter til skjørt. Disse skal være av enkel utførelse, sorte og i skinn / lær med halvhøy hel (maks 7 cm). Tillatt i perioden 1. oktober – 30. april.
Veske skulder, sort i skinn / lær, enkel modell er tillatt.
Til bukse skal sorte sokker og tjenestesko benyttes.
Det skal kun benyttes herreknepping, dvs. venstre slag over høyre, på dobbeltspent jakke og vinterfrakk.

Brukes

Når ikke annet er beordret. Daglig antrekk under kontortjeneste, i staber, ved militære skoler, ved vakt i havn utenfor base, reiser og permisjoner m.m.

Merknad

Tilleggsutstyr:

Båndstriper / ferdighetsmerker.
Merker og tegn iht. SAP 7
Hansker, sorte.
Lue, vinter, pels (M).
Støvletter, ankelhøy, kvinne / mann (M).
Skjerf, blått (M).
Frakk, vinter (M).
Kappe, regn, nylon (M). (Kun den nye modellen).
Allværsjakke og bukse (M).
Navneskilt og båndstriper skal bæres (ref Generelle bestemmelser).
Dette antrekket samsvarer med mørk dress sivilt.

Kontorantrekk 1 (K 1) (Pullover sweater)
Befal

Antrekk

Som Tjenesteantrekk 1.
Kontorgenser, blå (M) med hylsedistinksjoner av klede
erstatte jakke.

Brukes

Som for Tjenesteantrekk 1 med følgende unntak:

- Ved anledninger av mer formell / representativ art.

Merknad

Tilleggsutstyr:

Catalinajakke (M).

Bukse, tjeneste, sommer (M).

Ytterantrekk forøvrig som for T 1.

Navneskilt skal bæres.

Tegn skal ikke bæres på kontorgenser, med unntak av
Tegn for sanitet og Tegn for feltprest i metall som skal
bæres midtsentrert over navneskiltet på høyre side.

Dette antrekket samsvarer med jakke og bukse sivilt.

Kontorantrekk 2 (K 2) (Long sleeved shirt)

Befal

Antrekk

Bukse, mørkeblå (M).

Skjorte, hvit langermet (M), med standard hylsedistinksjoner av klede i samsvar med grad.

Slips, sort (M).

Belte, sort, lær (M).

Sko, sorte (M).

Sokker, sorte.

Lue, skygge, befal (M) og luemerke i samsvar med grad.

Spesielt for kvinner

Skjørt, mørkeblå (M).

Sko, pumps, sorte (M).

Støvletter, høye, kvinne, sorte.

Strømper, beige, nøytrale.

Kvinner kan benytte antrekk som bestemt for menn (dvs. bukse, sko og sokker) unntatt ved anledninger av formell eller representativ art.

Kvinner kan bruke høye støvletter til skjørt. Disse skal være av enkel utførelse, sorte og i skinn / lær med halvhøy hel (maks 7 cm). Tillatt i perioden 1. oktober – 30. april.

Veske skulder, sort i skinn / lær, enkel modell er tillatt.

Til bukse skal sorte sokker og tjenesteko benyttes.

Brukes

Som for Kontorantrekk 1 med følgende unntak:

- Ikke under reise.

Utenfor militært område kun med godkjent ytterantrekk.

Merknad

Tilleggsutstyr:

Catalinajakke (M).

Bukse, tjeneste, sommer (M).

Tjenestegjoringstegn (M).

Ytterantrekk forøvrig som for T 1.

Navneskilt skal bæres.

Spissen på slipset skal gå ned til overkant av beltespennen.

Dette antrekket samsvarer med skjorte og bukse sivilt.

Paradeantrekk 1 (P 1) (Full Ceremonial Dress)
Befal, kvinner / menn

Antrekk

Som Tjenesteantrekk 1 med følgende tillegg:
Hansker, sorte,
Sabel (M) med geheng og gull portepé (M),
Store dekorasjoner og ferdighetsmerker (store).

Brukes ved:

- Foretrede for HM Kongen eller andre medlemmer av Kongehuset og ved foretrede for fremmed lands statsoverhode eller kongelig person.
  - Stortingets åpning.
  - Inspeksjon utført av kongelig person med mindre annet er bestemt.
  - Paradering for gardeberettiget person.
  - Seremoniell ifm offisiell tildeling av medaljer innenfor gruppe 1-5.
  - Oppdrag som sjef for garde. Herunder også tilsvarende oppdrag som vaktstjef og vakthavende befal når det stilles fallrep for gardeberettiget person iht SAP 1D.
  - Offisiell visitt hos utenlandsk militær sjef.
  - Offisiell visitt hos høyere norsk eller utenlandsk sivil embetsmann.
  - Bryllup, men ikke når vielsen umiddelbart følges av
  - middagsselskap. Da bæres messeantrekk.
  - Militær eller annen offisiell begravelse når dette er bestemt.
  - Andre anledninger når sjefen anser det korrekt.
- I utlandet følges skikk og bruk på stedet.

Merknad

Paradeantrekk med sabel bæres også i en oppstilt avdeling, ikke bare i front.

Med mindre umiddelbare kampforhold krever annet, skal paradeantrekk benyttes så langt praktisk mulig også ifm medaljeseremonier under og i tilknytning til operasjoner.

Tilleggsutstyr:

- Merker og tegn iht pkt 7.
  - Lue, vinter, pels (M).
  - Støvletter, ankelhøy, kvinne / mann (M).
  - Skjerf, blått (M).
  - Frakk, vinter (M).
  - Kappe, regn, nylon (M). (Kun den nye modellen).
  - Allværsjakke og bukse (M). (Kun unntaksvis i **kraftig** regnvær).
- Tjenestegjoringstegn bæres ikke.

Dette antrekket samsvarer med "Sjakett" eller mørk dress sivilt.

Paradeantrekk 2 (P 2) (*Ceremonial Dress*)

Befal, kvinner / menn

Antrekk

Som Paradeantrekk 1, men båndstriper erstatter store dekorasjoner.

Brukes ved:

- Kommandoheis eller -stryk og ved overlevering av kommando til ny sjef.
- Væpnet tropp under parademessige forhold.
- Garde(samt ved fallrep) når Paradeantrekk 1 ikke skal bæres.
- Inspeksjon utført av høyere sjef når Paradeantrekk 1 ikke bæres.
- Melding til sjef ved til- og fratredelse av tjenesten.

Andre anledninger av formell art når vedkommende sjef anser det korrekt.

Merknad

Paradeantrekk med sabel bæres også i en oppstilt avdeling, ikke bare i front. Tilleggsutstyr som for Paradeantrekk 1, men Tjenestegjoringstegn skal bæres.

Dette antrekket samsvarer med "Sjakett" eller mørk dress sivilt.

Sommerantrekk 1 (S 1) (Short Sleeved Shirt)

Befal, menn

Antrekk

Bukse, mørkeblå (M)
Skjorte, hvit, kort erme (M).
Belte, sort, lær (M)
Sko, sorte (M).
Sokker, sorte.
Lue, skygge, befal (M).

Spesielt for kvinner

Skjørt, mørkeblå (M).
Sko, pumps, sorte (M).
Støvletter, høye, kvinne, sorte.
Strømper, beige, nøytrale.
Veske, skulder, sort, skinn/lær, enkel modell kan brukes.
Kvinner kan benytte antrekk som bestemt for menn (dvs. bukse, sko og sokker) unntatt ved anledninger av formell eller representativ art.

Presiseringer:

Støvletter er ikke tillatt til sommerantrekk.
Til bukse skal sorte sokker og sko benyttes.

Brukes

Tillatt i tiden 1/5 – 30/9 som alternativ til T1 og T2.
I utlandet følges skikk og bruk på stedet.

Merknad

Tilleggsutstyr:

Beret (tillatt som alternativt hodeplagg)
Båndstriper / ferdighetsmerker (M).
Navneskilt.
Merker og tegn iht SAP 7.
Tjenestegjoringstegn (M).
Bukse tjeneste, sommer (M).
Allværsjakke og bukse (M).
Kappe, regn, nylon (M).
Catalinajakke (M).
T-skjorte, hvit.

Navneskilt og båndstriper skal bæres (ref Generelle bestemmelser). Navneskilt skal monteres på skinnlapp.

Dette antrekket samsvarer med skjorte med åpen hals (evt. bluse for kvinner) sivilt.

Messeantrekk 1 (M 1) (Mess Dress/Full Ceremonial Evening)

Befal

Antrekk

Messejakke, mørkeblå (M).
Bukse (M).
Skjorte, hvit med stivet bryst og stivet enkel snipp.
Vest, hvit (M).
Sløyfe, sort.
Sokker, sorte.
Selskapssko, sorte, enkle, lakk.
Hansker, hvite, glacé.
Lue, skygge, befal (M).

Spesielt for kvinner

Skjørt, langt (M).
Skjorte, messe, hvit (M).
Kalvekryss, sort (M).
Strømper, beige, nøytrale.
Sko, pumps, sorte, lakk (M).
Selskapsveske, sort skinn eller lakk.
Liten perle, diamant, sølv- eller gullknast e.l. midt på kalvekrysset foran etter ønske.
Kvinner benytter ikke vest.
Kvinner kan sette opp håret på en måte som passer til anledningen, og som følge av dette trenger ikke lue bæres.

Brukes

Galla eller når det forstås at galla forutsettes som aftensantrekk.
Bryllup hvor vielsen umiddelbart etterfølges av middagsselskap skal M 1 bæres også i kirken.
Andre anledninger når det blir bestemt.
Aften forstås i denne sammenheng normalt etter kl. 1800.
I forbindelse med seremonier (for eksempel bryllup) kan Messeantrekk 1 benyttes fra kl. 1500.

Merknad

Tilleggsutstyr:

Lue, vinter, pels (M).
Dekorasjoner og ferdighetsmerker i miniatyr.
Merker og tegn iht SAP 7.
Støvletter, ankelhøy, kvinne / mann (M) (kun utendørs).
Skjerf, hvitt.
Frakk, vinter (M).
Kappe, regn, nylon (M). NB! Regnkappe kan kun benyttes i ekstremvær.
Sort sløyfe skal være av glatt stoff, ikke fløyel.
Livkjole (M) kan benyttes av alt befal istedenfor messejakke.
Bruk og bæring av glacéhanskene: Hanskene bæres på ved ankomst til arrangementet, og tas av når lue og evt. yttertøy er hengt bort, skal hanskene henges i bukselinningen på venstre side (under den hvite vesten). Ved formelle arrangementer (ball, fester etc.) hvor det arrangeres dans skal hanskene bæres på under polonesen og første vals. Deretter tas hanskene av og henges i linningen på venstre side.
Dette antrekket samsvarer med det sivile gallaantrekket "Kjole og hvitt" (White Tie) for menn og "Galla-/Ballkjole" for kvinner.

Korrekt tilpasning av livkjolen:

I front skal den hvite skjorten eller den hvite vesten ikke synes nedenfor livkjolen. Livkjolen skal være åpen i front slik at den hvite vesten med knapperad synes. Bak skal lengden på skjøtene være tilpasset slik at de går ca 8 -15cm nedenfor knehasene(avhengig av personens lengde).

Messeantrekk 2 (M 2) (Mess Dress/Mess Undress)
Befal, menn

Antrekk

Som M 1 med følgende endringer:

- Vest, mørkeblå (M) erstatter hvit vest.
- Smokingskjorte, hvit, plissert / pikert bryst erstatter skjorte med stivet bryst.

Spesielt for kvinner

Kvinner benytter ikke vest.

Kvinner benytter samme skjorte til M1 og M2.

Brukes

Messeaftener om bord og i land.

Selskaper hvor det sivile antrekk er smoking.

Andre selskapelige anledninger når beordret.

Merknad

Tilleggsutstyr:

Hansker, sorte skinn (utendørs).

Presiseringer:

Livkjole (M) benyttes ikke.

Hansker, hvite, glacé benyttes ikke.

Øvrig tilleggsutstyr som for M 1.

Dette antrekket samsvarer med det sivile selskapsantrekket "Smoking" (aftenkjole for kvinner).

Messeantrekk 3 (M 3)
Befal, kvinner / menn

Antrekk

Som T 1 med sort sløyfe for menn og sort kalvekryss for kvinner i stedet for slips. Store dekorasjoner og ferdighetsmerker (store) skal bæres.

Brukes

I stedet for M 1 og M 2 av personell som ikke plikter å holde M 1 og 2.

Merknad

Tilleggsutstyr:

Selskapssko, sorte, lakk kan erstatte sorte sko.

Lue, vinter, pels (M).

Merker og tegn iht SAP 7.

Skjerf, blått eller hvitt.

Kappe, regn, nylon (M).

Sorte hansker (Kun utendørs).

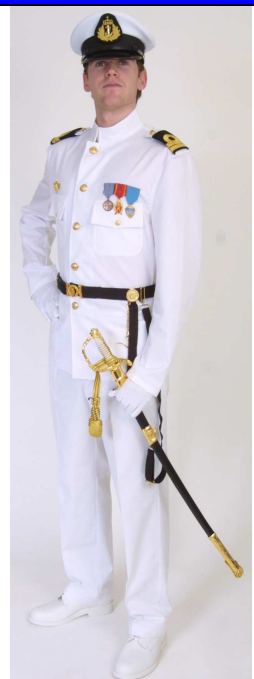
For menn:

- Støvletter, ankelhøy, kvinne / mann (M)
(kun utendørs).

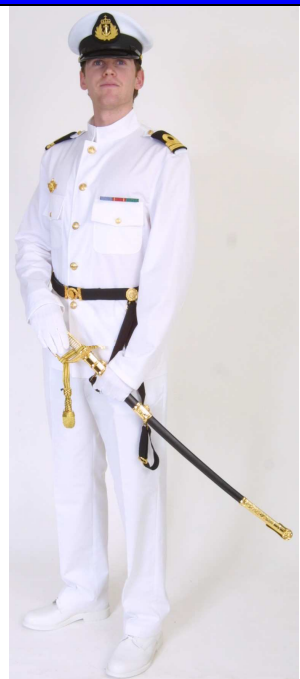
For kvinner:

Støvletter, høye, kvinne, sorte (kun utendørs).

Tropeantrekk (Summer White)
Befal, menn

Tropeantrekk Parade 1
(Kvinner/Menn)

Tropeantrekk Parade 2
(Kvinner/Menn)

Tropeantrekk 1
Tjeneste

Tropeantrekk 2 Tjeneste

Tropeantrekk 3 Tjeneste

Antrekk (generelt)

Jakke og bukse, hvit. Hvite sko og sokker, samt hvitt lærbelte. Skyggelue, befal.

Paradeantrekk 1

Store medaljer.
Sabel med geheng og portepé.
Navneskilt bæres ikke.
Tjenestegjørings-tegn bæres ikke.

Paradeantrekk 2

Båndstriper erstatter store medaljer.
Sabel med geheng og portepé.
Navneskilt bæres ikke.

Tjeneste 1

Båndstriper.
Navneskilt skal bæres.

Tjeneste 2

Kortmet skjorte erstatter jakke.
Båndstriper.
Navneskilt skal bæres.

Tjeneste 3

Kortbukse erstatter langbukse.
Båndstriper.
Navneskilt skal bæres.

Brukes

Utenlands i varmere strøk hvor klimaforholdene krever det og etter de regler som gjelder for parade-, tjeneste- og kontorantrekk.

Merknad

Tilleggsutstyr:

Tjenestegjørings-tegn.
Merker og tegn iht SAP 7.
Kappe, regn, nylon (M).
Ved regnvær kan gjennomsiktig "engangs" poncho benyttes.

Navneskilt skal monteres på skinnlapp.

Tropeantrekk (Summer White)
Befal, kvinner

Tropeantrekk Parade 1

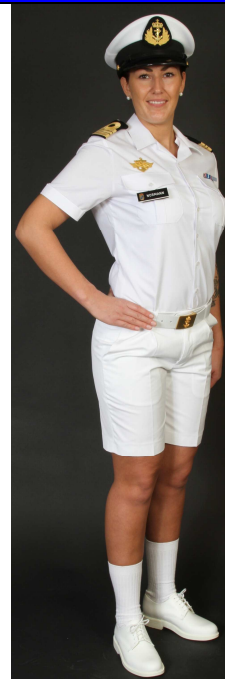
Tropeantrekk Parade 2

Tropeantrekk 1
Tjeneste

Tropeantrekk 2 Tjeneste

Tropeantrekk 3 Tjeneste

Antrekk (generelt)

Tropeantrekk parade 1 og 2, samt tjeneste 3 er like for kvinner og menn.

Til Tropeantrekk 1 og 2 Tjeneste er normert antrekk hvitt skjørt og hvite pumps, med nøytrale beige strømper. Kvinner kan benytte antrekk som bestemt for menn dvs. bukse, sko og sokker unntatt ved anledninger av formell eller representativ art. Til bukse skal sko og sokker benyttes.

Paradeantrekk 1

Som beskrevet for menn.

Paradeantrekk 2

Som beskrevet for menn.

Tjeneste 1

Båndstriper.
Navneskilt skal bæres.

Tjeneste 2

Kortmet skjorte
erstatte jakke.
Båndstriper.
Navneskilt skal bæres.

Tjeneste 3

Som beskrevet for menn.

Brukes

Utenlands i varmere strøk hvor klimaforholdene krever det og etter de regler som gjelder for parade-, tjeneste- og kontorantrekk.

Merknad

Tilleggsutstyr:

Tjenestegjöringstegn.

Merker og tegn iht SAP 7.

Kappe, regn, nylon (M).

Ved regnvær kan gjennomsiktig "engangs" poncho benyttes.

Navneskilt skal monteres på skinnlapp.

2.2 Uniformsantrekk vervede gaster og 2 års lærlinger

Tjenesteantrekk 1 (T 1VL) Vervede gaster og 2 års lærlinger, menn

Antrekk

Jakke, mørkeblå (M).
Bukse (M) av samme stoff.
Belte, sort, lær (M).
Skjorte, hvit langermet (M).
Slips, sort (M).
Sko, sorte (M).
Sokker, sorte.
Båtlue (M).

Spesielt for kvinner

Skjørt, mørkeblå (M).
Sko, pumps, sorte (M).
Støvletter, høye, kvinne, sorte.
Strømper, beige, nøytrale.

Kvinner kan benytte antrekk som bestemt for menn (dvs. bukse, sko og sokker) unntatt ved anledninger av formell eller representativ art.

Kvinner kan bruke høye støvletter til skjørt. Disse skal være av enkel utførelse, sorte og i skinn / lær med halvhøy hel (maks 7 cm). Tillatt i perioden 1. oktober – 30. april.

Veske skulder, sort i skinn / lær, enkel modell er tillatt.

Til bukse skal sorte sokker og tjenesteko benyttes.

Det skal kun benyttes herreknepping, dvs. venstre slag over høyre, på dobbeltspent jakke.

Brukes

Når ikke annet er bestemt / beordret.

Daglig antrekk under kontortjeneste, i staber, ved militære skoler, ved vakt i havn utenfor base, reiser og permisjoner m.m.

Merknad

Tilleggsutstyr:

Båndstriper / ferdighetsmerker.

Merker og tegn iht SAP 7.

Hansker, sorte.

Loslue (M).

Støvletter, ankelhøy, kvinne / mann (M) når værforholdene tilsier det.

Skjerf, blått (M).

Kappe, regn, nylon (M).

Allværsjakke og bukse, befal (M).

Navneskilt og båndstriper skal bæres (ref Generelle bestemmelser).

Lærlinger benytter egne lærlingetegn, og skal ikke bære årsstriper.

Dette antrekket samsvarer med mørk dress sivilt.

2.3 Uniformsantrekk utskrevne gaster

Tjenesteantrekk 1 (T 1) Utskrevne gaster, kvinner / menn

Antrekk

Jumper, mørkeblå (M) med blåkrage (M), evt. armdistinksjoner.
Bukse (M) av samme stoff som jumper.
T-skjorte, blå og hvit stripet (M).
Belte, sort, lær (M).
Sko, sorte (M).
Sokker, sorte.
Lue, rund, gast (M).

Brukes

Når ikke annet er bestemt / beordret.
Daglig antrekk under kontortjeneste, i staber, ved militære skoler, ved vakt i havn utenfor base, reiser og permisjoner m.m.

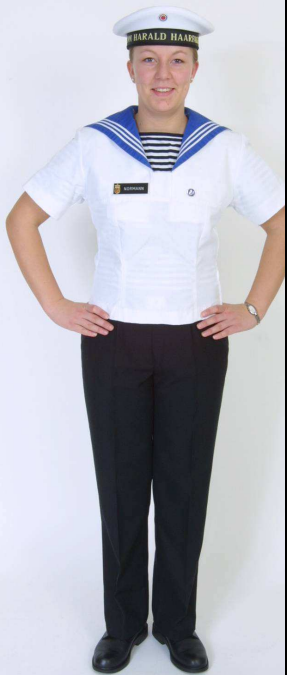

Merknad

Tilleggsutstyr:

Båndstriper / ferdighetsmerker (M).
Hansker, sorte.
Sjøtrøye (M).
Lue, vinter, gaster (M).
Skjerf, blått (M).
Allværsjakke og bukse, gast (M).
Kappe, regn, nylon (M).
Støvletter, ankelhøy, kvinne / mann (M) når værforholdene tilsier det.
Merker og tegn iht SAP 7.
Navneskilt skal bæres.

Diverse antrekk
Utskrevne gaster, kvinner / menn

				
<p>Tjenesteantrekk 1 (Menn)</p>	<p>Tjenesteantrekk 1 (Kvinner)</p>	<p>Sommerantrekk 1 (Kvinner / Menn)</p>	<p>Sommerantrekk varmere strøk (Kvinner / Menn)</p>	<p>Tropeantrekk 1 (Kvinner/Menn)</p>
<p>Brukes Når ikke annet er bestemt / beordret. Daglig antrekk under kontortjeneste, i staber, ved militære skoler, ved vakt i havn utenfor base, reiser og permisjoner m.m.</p>		<p>Brukes Tillatt i tiden 1/5 – 30/9 som alternativ til T 1.</p>	<p>Brukes Utenlands i varmere strøk hvor klimafor- holdene krever det og etter de regler som gjelder på stedet som for T 1.</p>	
<p>Merknad For flere detaljer - se SAP 7.</p>				

2.4 Uniformsantrekk alle kategorier

Eksempler på antrekk for bruk om bord
Alle kategorier

Fartøysantrekk

Lett felt blå (LFB)

Lett felt kaki (LFK)

Brukes

Kun ombord, eller i tilknytning til fartøystjeneste for relevante landaktiviteter for fartøyspersonellet.

Merknad

For flere detaljer - se SAP 7.

Brukes

Som arbeidsantrekk om bord og i land når forholdene/tjenesten krever det.

Brukes

Som for LFB i varmere strøk.

Eksempler på antrekk for felttjeneste
Alle kategorier

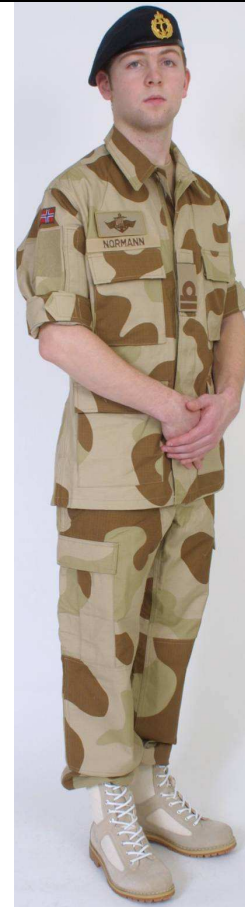
Feltantrekk 1

Lett felt grønn(LFG)

Feltantrekk 1 (Ørken)

Lett felt ørken (LFØ)

Brukes

Under feltøvelser for alle avdelinger i Sjøforsvaret, og ellers etter ordre i den daglige tjenesten.

Brukes

Som for feltantrekk i skogskamouflasje i varmere strøk når forholdene tilsier det.

Merknad

For flere detaljer - se SAP 7.

2.5 Ytterantrekk befall – kvinner og menn

Ytterantrekk befall – kvinner og menn

Vinterfrakk

Catalinajakke

Allværsantrekk

Merknad

Leveres i både herre- og damemodell.

Merknad

Leveres i både herre- og damemodell.

Merknad

Leveres i felles modell for herre og dame.

For flere detaljer - se SAP 7.

2.6 Ytterantrekk vervede gaster – kvinner og menn

Ytterantrekk – kvinner og menn

Vervede gaster bruker catalinajakke og allværsantrekk for befal.

Vervede gaster bruker ikke vinterfrakk eller sjøtrøye.

For flere detaljer - se SAP 7.

2.7 Ytterantrekk gaster – kvinner og menn

Ytterantrekk befal – kvinner og menn

Sjøtrøye

Allværsantrekk

Merknad

Leveres i både herre- og damemodell.

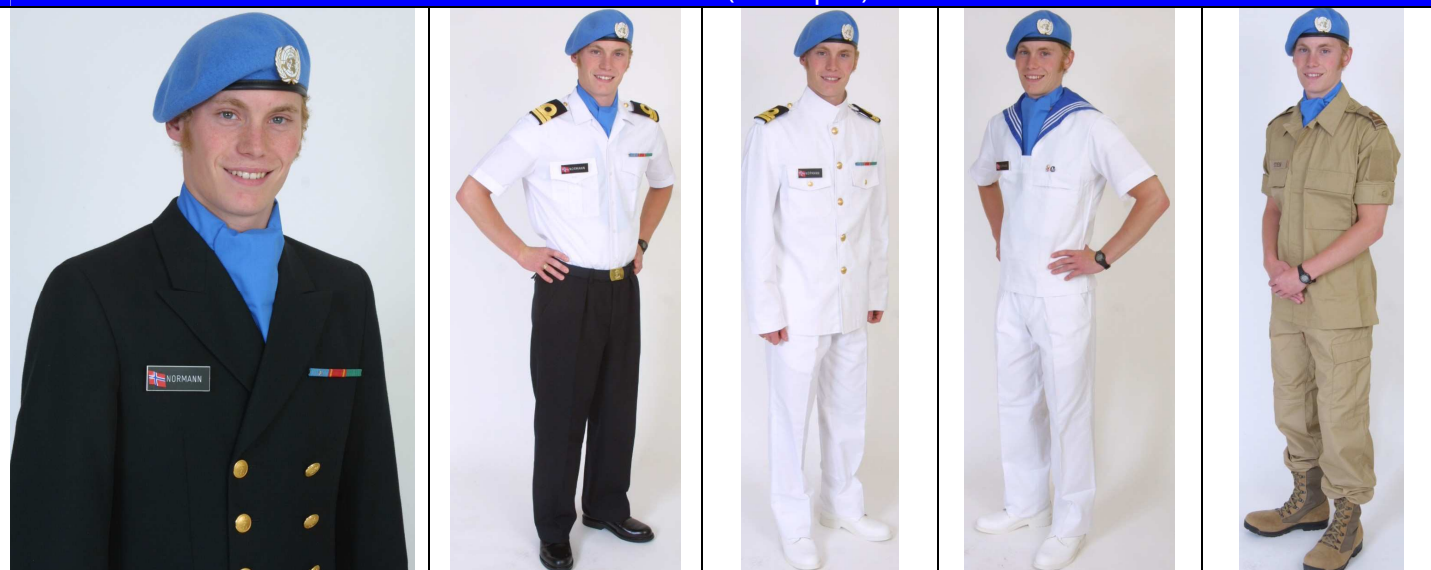
For flere detaljer - se SAP 7.

Merknad

Leveres i felles modell for herre og dame.

2.8 FN-tjeneste

FN – antrekk (eksempler)

Merknad

Bildene over er kun eksempler på aktuelle antrekk.

Generelt

Under tjeneste i oppsatte FN-styrker eller som FN-observatør, bæres Sjøforsvarets antrekk i henhold til disse bestemmelsene, eller som beordret i spesielle bestemmelser for vedkommende FN-tjeneste.

Merking av uniformseffekter:

På alle antrekk bæres nasjonalitetsmerke. Merke plasseres på høyre overerme 40 mm under skuldarsømmen. FN-emblemet bæres på høyre overerme.

På feltantrekk og sommerantrekk kan merkene eventuelt bæres på armbind i samme farge som uniformen.

Tilleggsutstyr:

FN-beret, blå (M) bæres med FN-luemerke i metall (M).

FN-skyggelue kan bæres til feltantrekk.

FN-skjerf, blått (M) bæres til alle antrekk når FN-luer bæres. Til jakkeuniform bæres skjerfet knyttet utenpå skjorten med endene skjult under jakkeslagene. Til antrekk med skjorte, bæres skjerfet knyttet innenfor den åpne skjortekragen.

Etter ordre bæres blå FN-hjelm merke med bokstavene UN i hvitt på begge sider og FN-emblemet i hvitt på fronten.

For flere detaljer - se SAP 7.

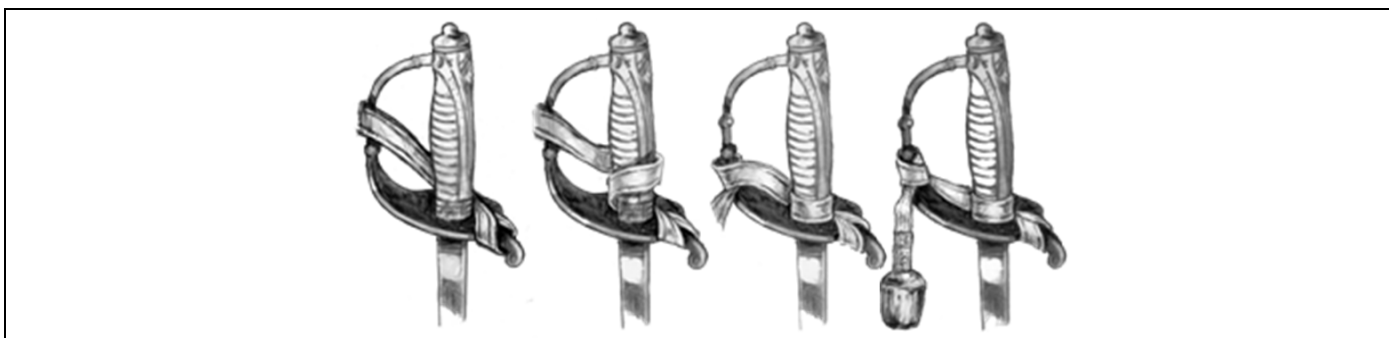
3 Gradstegn, merker, tegn og utstyr

3.1 Sabel med geheng og portepé

Portepé i gull for offiserer og portepé i sølv for kvartermester.

Når sabel bæres sammen med frakk og kappe skal den stikkes ned i åpning ved venstre lomme slik at sabelskjeft (parérplate) og portepé kommer utenpå frakken / kappen.

Portepéen er gull for offiserer og sølv for kvartermestere. Den festes til skjeftet som vist på figurene.

Sabel med balg og sabelkoger

Sabelskjeft med gull portepé

Sabelskjeft med sølv portepé

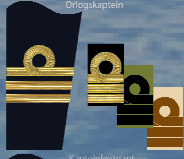

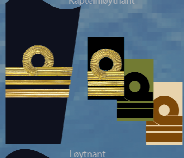

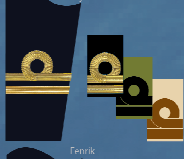

Gheng

3.2 Grader og distinksjoner

**SJØFORSVARET
DISTINKSJONER
2012**

OFFISERER

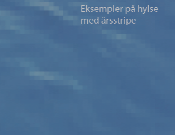
<p>Admiral</p> 	<p>Kommandørkaptein</p>
<p>Viseadmiral</p> 	<p>Orlogskaptein</p>
<p>Kontreadmiral</p> 	<p>Kapteinbylieutenant</p>
<p>Flaggkommandør</p> 	<p>Løytnant</p>
<p>Kommandør</p> 	<p>Førstløytnant</p>

KADETTET

<p>Kystliegn 3. år</p> 	<p>Brysttegn 0. år</p>
<p>1. år</p> 	<p>1. år</p>
<p>2. år</p> 	<p>2. år</p>
<p>3. år</p> 	<p>3. år</p>

+ distinksjoner som befal

KVM og VERVEDE

<p>Kvartermester (OR 5)</p> 	<p>Karstabel (OR 4)</p>
<p>Maskestabel (OR 2)</p> 	<p>Merlig (OR 1)</p>

Eksempler på tytte med dresslapp

Årsstriper (vervede)

		
--	--	--

MENIGE

<p>Karstabel (OR 4)</p>
<p>Visekarstabel (OR 2)</p>
<p>Merlig (OR 1)</p>

Stillinger i NAVIO

		
--	--	--

3.4 Øvrige merker og tegn i Sjøforsvaret

SJØFORSVARET

UNIFORMSTEGN DEL 1

2012

VÅPENTEGN	KVALIFISERINGSTEGN	SPEISIELLE TEGN	ELEV TEGN	Tilatte varianter av Sjøforsvarets emblem
<p>Kystvapnet</p> <p>Marinevapnet</p> <p>Fregattvapnet</p> <p>Minevapnet</p> <p>MTB vapnet</p> <p>UVB vapnet</p> 	<p>Marinebåtsjefkompani</p> <p>Marineingeniørskole</p> <p>Marinebåtsjefkompani</p> <p>Kystartillerist</p> <p>Sjø Heimevernet</p> 	<p>Marinejeger</p> <p>TACCO-offiser</p> <p>Systemoperatør</p> <p>Redningsmann</p> <p>UVB</p> 	<p>Kadetter</p> <p>Befalsskole elever</p> <p>Lærlinger</p> 	 <p style="font-size: small;">Bransje i forbindelse med heraldiske symboler</p>
<p>Marinejeger</p> <p>Systemoperatør</p> <p>Mineblykker</p> <p>Kystjeger</p> 	<p>TACCO-offiser</p> <p>Systemoperatør</p> <p>Redningsmann</p> <p>UVB</p> 	<p>Samteuperson</p> <p>Militær jurist</p> <p>Feltpriest</p> <p>Militær musiker</p> <p>Verveide</p> 	<p>Three variants of the Sjøforsvarets emblem</p> 	<p>Three variants of the Sjøforsvarets emblem</p> <p style="font-size: small;">Bransje i forbindelse med heraldiske symboler</p>

3.5 Andre merker

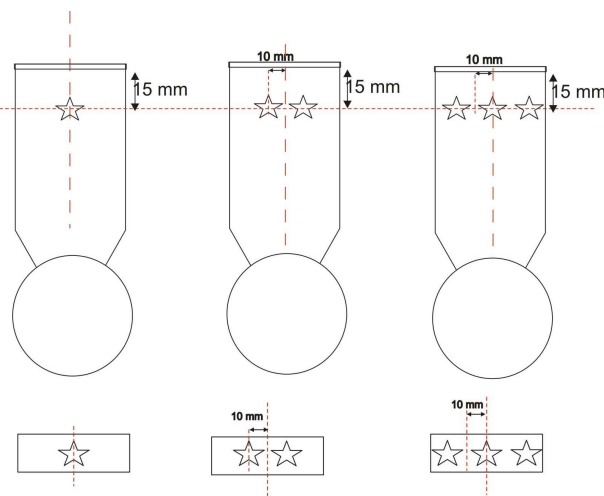
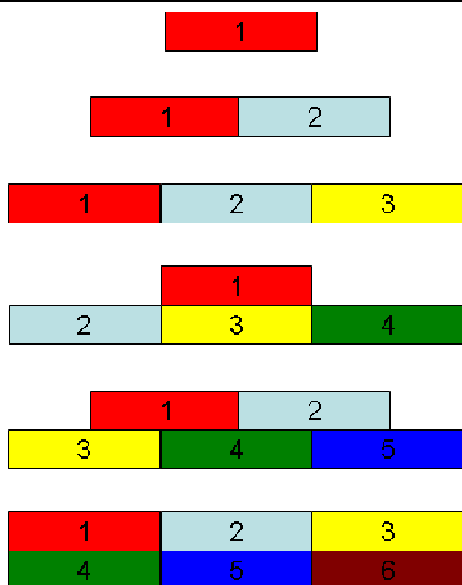
	<p>Nasjonalitetsmerke er formet som et norsk flagg med størrelse 26 X 35 med mer. Det bæres på høyre erme 4 cm nedenfor skuldarsømmen med de minste feltene framover. Regelen gjelder for bæring både i inn og utland.</p>
	<p>Felttegn (armbind Norsk flagg) Felttegn er et armbind i nasjonalfargene. Det skal bæres om venstre overarm av personell som ikke har uniform, men allikevel deltar i kamphandlinger i krig.</p>

4 Illustrasjoner

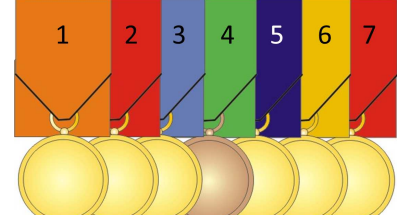
4.1 Montering og plassering av dekorasjoner og medaljer

"Direktiv for bruk og bæring av dekorasjoner, ordener og medaljer i Forsvaret", vil til enhver tid inneholde de oppdaterte listene over approberte dekorasjoner, ordener og medaljer.

4.1.1 Montering av stjerner og båndstriper

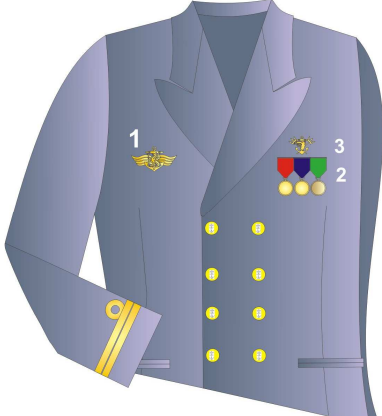

	
<p>Montering av stjerner på medaljer og båndstriper</p>	<p>Montering av båndstriper etter rangering. NB! Maksimalt 3 i bredden.</p>

4.1.2 Montering av medaljer

		
<p>Montering av inntil 3 medaljer</p>	<p>Ved flere enn 3 medaljer monteres disse med overlapp</p>	<p>Spesiell montage av flere medaljer</p>

4.2 Plassering av merker og tegn

Diverse antrekk befall

		
<p>Plassering av merker og tegn på Tjenesteantrakk 1</p>	<p>Plassering av merker og tegn på Paradeantrekk 1</p>	<p>Plassering av merker og tegn på sommer- og tropeantrekk</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Våpentegn 2. Navneskilt 3. Kvalifiseringstegn 4. Båndstriper 5. Tjenestegjøringsstegn 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Våpentegn 2. Store medaljer 3. Kvalifiseringstegn 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Våpentegn 2. Navneskilt på skinnlapp 3. Kvalifiseringstegn 4. Båndstriper 5. Tjenestegjøringsstegn på skinnlapp
<p>For ytterligere detaljer om plassering, og plassering på andre antrekk - se SAP 7.</p>		